

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) เป็นยุทธศาสตร์ชาติฉบับแรกของประเทศไทย ได้กล่าวถึงการปฏิบัติเพื่อให้ประเทศไทยบรรลุวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ภายในช่วงเวลาดังกล่าว เพื่อความสุขของคนไทยทุกคน ซึ่งยุทธศาสตร์ที่สอดคล้องกับการพัฒนาเด็กพิการคือ ยุทธศาสตร์ชาติที่ 3 ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อพัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ และยุทธศาสตร์ชาติที่ 4 ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคมมีเป้าหมายการพัฒนาที่ให้ความสำคัญกับการดึงเอาพลังของภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ เอกชน ประชาสังคม ชุมชน และท้องถิ่น มาร่วมขับเคลื่อน ส่งผลให้การดำเนินงานด้านการพัฒนาคุณภาพเด็กพิการเป็นรายบุคคล เป็นเรื่องที่มีความจำเป็นซึ่งทุกคนต้องให้ความสำคัญ เพื่อให้เด็กพิการได้เข้าถึงการบริการของภาครัฐ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างทั่วถึง เสมอภาคและเท่าเทียม (คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2561) ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 ได้ให้คำจำกัดความคนพิการไว้ว่า บุคคลที่มีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือเข้าไปมีส่วนร่วมในสังคม เนื่องจากมีความบกพร่องทางการเห็น การได้ยิน การเคลื่อนไหว การสื่อสาร จิตใจ อารมณ์ พฤติกรรม สติปัญญา การเรียนรู้ หรือความบกพร่องอื่นใด ประกอบกับมีอุปสรรคในด้านต่าง ๆ และมีความต้องการจำเป็นพิเศษทางการศึกษาที่จะต้องได้รับความช่วยเหลือด้านใดด้านหนึ่ง เพื่อให้สามารถปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวัน หรือเข้าไปมีส่วนร่วมทางสังคมได้ ผู้ดูแล คนพิการ หมายถึง บิดา มารดา ผู้ปกครองเด็ก บุตร สามี ภรรยา ญาติ พี่น้อง หรือบุคคลอื่นใด ที่รับดูแลหรือรับอุปการะคนพิการ สถานศึกษาเฉพาะสำหรับคนพิการ คือ สถานศึกษาของรัฐหรือเอกชนที่จัดการศึกษาสำหรับคนพิการโดยเฉพาะ ทั้งในลักษณะอยู่ประจำ ไป-กลับ และรับบริการที่บ้าน (ราชกิจจานุเบกษา, 2551)

การให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มโดยศูนย์การศึกษาพิเศษ เป็นกระบวนการพัฒนาศักยภาพและเตรียมความพร้อมให้กับคนที่มีความบกพร่องประเภทต่าง ๆ ตั้งแต่แรกเกิดหรือทันทีที่พบว่ามีความพิการ มีจุดประสงค์สำคัญเพื่อช่วยเหลือคนพิการให้ได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพเร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้โดยเริ่มจากการประเมินศักยภาพเบื้องต้น การรวบรวมข้อมูลพื้นฐานต่าง ๆ แล้วนำมาวิเคราะห์วางแผนร่วมกันระหว่างผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดทำแผนการฟื้นฟูสมรรถภาพที่เหมาะสมตามความจำเป็นของแต่ละบุคคล รวมทั้งให้บริการตามแผนที่กำหนดซึ่งจะทำให้เด็กพิการได้รับการฟื้นฟูพัฒนาสมรรถภาพ พัฒนาคุณภาพชีวิต เตรียมความพร้อมอย่างหลากหลายรูปแบบและวิธีการ โดยความร่วมมือกันระหว่างศูนย์การศึกษาพิเศษ ครอบครัว ชุมชน และองค์กรที่เกี่ยวข้องซึ่งจะทำให้

เด็กพิการทุกคนได้รับโอกาสเข้าถึงระบบการศึกษาและสวัสดิการอื่น ๆ ได้ง่ายมากยิ่งขึ้น (สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ, 2558)

ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นสถานศึกษาที่จัดการศึกษาพิเศษในลักษณะเตรียมความพร้อม และให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มกับเด็กพิการทุกประเภทความพิการ มีอายุตั้งแต่แรกเกิดหรือตั้งแต่แรกพบความพิการจนถึง 18 ปี เป็นหน่วยงานในสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ มีเขตพื้นที่ให้บริการครอบคลุมทั้ง 18 อำเภอ ในจังหวัดกาฬสินธุ์ มีรูปแบบการให้บริการทั้งภายในศูนย์การศึกษาพิเศษ หน่วยบริการอำเภอ และการจัดบริการที่บ้าน เพื่อมุ่งส่งเสริมพัฒนาศักยภาพ และเตรียมความพร้อมอย่างเหมาะสมแก่เด็กพิการ เพื่อให้เด็กพิการมีพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาได้เต็มศักยภาพสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นเฉพาะบุคคล เพื่อให้มีระดับพัฒนาการเท่าเทียมหรือใกล้เคียงกับเด็กทั่วไปที่อยู่ในระดับอายุเดียวกันมากที่สุด จากบทบาทหน้าที่ดังกล่าวได้มีการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และจัดทำฐานข้อมูลในการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กพิการให้เป็นปัจจุบัน และมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา เพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาเด็กพิการเป็นรายบุคคล เป็นการลดข้อจำกัดในกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่มีความหลากหลาย การเข้ารับบริการกับศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ ที่มีหลายรูปแบบ ได้แก่ การให้บริการที่ศูนย์การศึกษาพิเศษ ที่หน่วยบริการในชุมชน การให้บริการตามบ้าน และการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ และใช้หลักสูตรการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มมีกระบวนการ 7 ขั้นตอน เพื่อพัฒนาเด็กเป็นรายบุคคล มีการเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นอย่างละเอียดเพื่อใช้ประกอบการวางแผนพัฒนาในการจัดการศึกษา มีการวัดและประเมินผลเป็นระยะ เพื่อวางแผนการจัดการศึกษาตามแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) (ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์, 2561)

สภาพปัญหาของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ ที่มีบทบาทหน้าที่จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาเด็กพิการทุกประเภทความพิการ ตั้งแต่แรกเกิดหรือตั้งแต่แรกพบความพิการจนถึง 18 ปี ในลักษณะเตรียมความพร้อม และให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มโดยใช้หลักสูตรการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม ซึ่งจากการสอบถามความคิดเห็น และการสัมภาษณ์ผู้บริหาร ครู และผู้ปกครองเด็ก ต่อการดำเนินตามแผนปฏิบัติการประจำปี 2560 ในกิจกรรมการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม พบว่าการเก็บและบันทึกข้อมูลในการวางแผนการจัดการศึกษาตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ขาดคุณภาพไม่เป็นไปตามมาตรฐานของสถานศึกษากำหนด เพราะการบันทึกข้อมูลโดยครูสัมภาษณ์ผู้ปกครองเด็ก และผู้ที่เกี่ยวข้อง ครูยังขาดองค์ความรู้ ในการบันทึกข้อมูล และเก็บข้อมูลในการพัฒนาเด็กพิการเป็นรายบุคคลอย่างมีระบบในแต่ละขั้นตอนตามกระบวนการให้บริการทั้ง 7 ขั้นตอน อีกทั้งยังมีการเปลี่ยนแปลงครูที่รับผิดชอบ ข้อมูลสูญหาย ขาดความต่อเนื่องในการนำข้อมูลเด็กพิการแต่ละบุคคลมาวิเคราะห์วางแผนพัฒนาศักยภาพ ทำให้เด็กพิการขาดโอกาสในการได้รับบริการที่มีประสิทธิภาพ ขาดความเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างครู สหวิชาชีพ และผู้ปกครองเด็ก ส่งผลให้เด็กพิการไม่ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ จึงได้พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อแก้ปัญหาในการบริหารงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม และพัฒนาส่งเสริมประสิทธิภาพในการบริหารงานช่วยเหลือ เด็กพิการ (ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์, 2560) จากสภาพปัญหาที่กล่าวข้างต้น จึงได้ทำการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ CAPER

เพื่อเก็บบันทึกข้อมูลพื้นฐาน ข้อมูลด้านการศึกษา และมีการบันทึกผลการพัฒนา และประเมินผล หลังจากการจัดกิจกรรมให้กับเด็กทุกครั้ง พร้อมทั้ง มีระบบค้นหาเด็กพิการในพื้นที่จังหวัดกาฬสินธุ์ อย่างครอบคลุมทุกพื้นที่ โดยพัฒนาร่วมกับ ผศ.ดร.จารี ทองคำ อาจารย์ประจำภาควิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ คณะวิทยาการสารสนเทศ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เป็นการพัฒนาระบบประเมิน พัฒนาการนักเรียนพิเศษ มีการทดลองใช้ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2561-2563 เป็นระยะเวลา 3 ปี ทำให้ การดำเนินงานในการพัฒนาเด็กพิการมีความต่อเนื่อง และมีฐานข้อมูลที่เป็นปัจจุบันเชื่อถือได้ เป็นระบบที่มีฐานข้อมูลที่สามารถบันทึกรายละเอียดทุกขั้นตอนในกระบวนการให้บริการช่วยเหลือ ระยะเวลาแรกเริ่ม ทั้ง 7 ขั้นตอน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ 1) การเก็บรวบรวมข้อมูลทั่วไปของเด็กพิการ มีความถูกต้องสามารถเข้าถึง และค้นหาข้อมูลบ้านเด็กพิการได้อย่างรวดเร็ว 2) การคัดกรองประเภท ความพิการ ทางการศึกษา/ส่งต่อ มีข้อมูลที่สอดคล้องกับสภาพปัญหา และความต้องการของเด็กพิการ แต่ละบุคคล และจำแนกประเภทความพิการได้อย่างถูกต้อง 3) การประเมินความสามารถพื้นฐาน มีฐานข้อมูลที่แสดงให้เห็นถึงพัฒนาการทุกด้านทั้งก่อนการพัฒนา และหลังการพัฒนาได้อย่างชัดเจน 4) การจัดทำแผนการศึกษา เฉพาะบุคคล (IEP) และแผนการให้บริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว (IFSP) สามารถวางแผนการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับผลการประเมินพัฒนาการ โดยการมีส่วนร่วม ของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกคน เพื่อให้มีมาตรฐานการศึกษาตรงตามที่หลักสูตรสถานศึกษากำหนด 5) การให้บริการ โดยใช้กิจกรรม ที่เหมาะสม มีการให้บริการตามแผนการจัดการศึกษา โดยมีการเชื่อมโยงข้อมูลใน ระบบกับครู ผู้ปกครองเด็ก สหวิชาชีพ และผู้บริหาร ในการประเมินการให้บริการหรือการจัดกิจกรรม ว่าสอดคล้องกับเด็กพิการเป็นรายบุคคลหรือไม่ 6) การประเมินความก้าวหน้า มีระบบประเมินผล ที่เชื่อมกับหลักสูตรสถานศึกษาสอดคล้องตามที่ได้กำหนดเป้าหมายในการพัฒนา โดยมีการบันทึกผล ในระบบทุกครั้งหลังจากการจัดกิจกรรม ระบบจะช่วยเก็บข้อมูล และประมวลผลเด็กพิการ เป็นรายบุคคล และเป็นระดับสถานศึกษา และ 7) นิเทศ ติดตาม ประเมินผล และการส่งต่อ เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูล และรายงานข้อมูลเด็กพิการที่ส่งต่อไปยังหน่วยงานอื่นได้อย่างเป็นระบบ และถูกต้อง

ผลจากการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ CAPER ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัด กาฬสินธุ์ เพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพในการบริหารงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม ทำให้เกิด ฐานข้อมูลในการวางแผนการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิการ ตั้งแต่กระบวนการรวบรวมข้อมูลพื้นฐาน การประเมินพัฒนาการด้านต่าง ๆ การคัดกรอง การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) การให้บริการตามแผน การวัดผลและประเมินผล การทบทวน ปรับปรุง และพัฒนาเด็กพิการเป็นรายบุคคล เป็นฐานข้อมูลในการจัดการเรียนการสอนและ ประเมินผลการพัฒนาร่วมกับผู้ปกครองเด็ก สหวิชาชีพ และผู้ที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งมีการนิเทศ ติดตาม ในกระบวนการการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา และความต้องการจำเป็น ของเด็กพิการแต่ละบุคคล และสอดคล้องกับหลักสูตรของสถานศึกษา พร้อมทั้งเป็นฐานข้อมูลนำไปสู่ กระบวนการสร้างนวัตกรรมและการทำวิจัย มีระบบฐานข้อมูลที่สามารถเข้าถึง และดึงข้อมูลได้ อย่างรวดเร็ว สามารถนำข้อมูลมารวบรวม สรุป และวิเคราะห์ เพื่อส่งต่อข้อมูลไปยังหน่วยงานที่ เกี่ยวข้องอื่น ๆ ซึ่งเป็นการทำงานร่วมกันระหว่างเครือข่ายในการพัฒนาเด็กพิการ เช่น โรงพยาบาล องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดกาฬสินธุ์ ฯลฯ

เพื่อป้องกันความซ้ำซ้อนในการช่วยเหลือ และพัฒนาเด็กพิการในพื้นที่จังหวัดกาฬสินธุ์ทุกคน (ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์, 2562)

การประเมินโครงการ พบว่ารูปแบบ CIPP Model เป็นรูปแบบที่ได้รับความนิยมอย่างแพร่หลาย เนื่องจากเป็นการประเมินเชิงระบบประกอบด้วย 1) การประเมินด้านบริบท (Context) 2) การประเมินด้านปัจจัยนำเข้า (Input) 3) การประเมินด้านกระบวนการ (Process) และ 4) การประเมินด้านผลผลิต (Product) ที่ทำให้ครู และผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถลงมือปฏิบัติ ให้สอดคล้องวัตถุประสงค์ พันธกิจ รับรู้ รับทราบถึงความเหมาะสมเพียงพอของทรัพยากรการดำเนินงานกิจกรรมตามแผน ผู้บริหารสามารถนำผลการประเมินไปใช้ประกอบการตัดสินใจกำหนดนโยบาย วางกลยุทธ์และแผนงานในประเด็นที่เกี่ยวข้อง สอดคล้องกับงานวิจัยประเมินโครงการที่มีแนวคิดจากการประเมินรูปแบบ CIPP Model เช่น การประเมินผลโครงการการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้เพื่อการสร้างเสริมสุขภาพเด็กปฐมวัย และผู้สูงอายุในชุมชน เพื่อวิเคราะห์บริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการและผลลัพธ์ของโครงการด้วยการประเมินรูปแบบซีบีพี (CIPP Model) (ศรีสุดา วงศ์วิเศษกุล และเนตรรัชนี ตั้งภาคภูมิ, 2556) และการประเมินโครงการพัฒนาศักยภาพศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดขอนแก่นโดยประยุกต์ใช้รูปแบบการประเมินแบบจำลองของ CIPP Model (อินถวา พาน, กฤษณา คิตติ และธนิษฐ์ รัตโอฬาร, 2559) เป็นต้น การประเมินโครงการส่งเสริมประสิทธิภาพในการบริหารงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม โดยใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ CAPER ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ จึงได้นำการประเมินรูปแบบ CIPP Model มาประยุกต์ใช้ในการประเมินโครงการเพื่อเป็นประโยชน์ในการรายงานโครงการ ช่วยสนับสนุนการตัดสินใจของผู้บริหารในการนำโครงการไปใช้และพัฒนาต่อไป

จากความสำคัญดังกล่าวข้างต้น ผู้ประเมินในฐานะผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ จึงได้ทำการประเมินโครงการส่งเสริมประสิทธิภาพในการบริหารงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม โดยใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ CAPER ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ โดยใช้รูปแบบ CIPP Model ของ Stufflebeam (1971) ประกอบด้วย 1) การประเมินด้านบริบท (Context) 2) การประเมินด้านปัจจัยนำเข้า (Input) 3) การประเมิน ด้านกระบวนการ (Process) 4) การประเมินด้านผลผลิต (Product) เพื่อส่งเสริมและพัฒนาระบบการบริหารงานการให้บริการแก่ 1) ผู้ปกครองเด็ก 2) ครู และ 3) ผู้บริหาร ให้มีความสะดวกในการบริหารงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มมากยิ่งขึ้น

1.2 วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ

1.2.1 เพื่อประเมินโครงการส่งเสริมประสิทธิภาพในการบริหารงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม โดยใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ CAPER ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านบริบท (Context) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ด้านกระบวนการ (Process) และด้านผลผลิต (Product)

1.2.2 เพื่อประเมินความพึงพอใจของผู้บริหาร ครู และผู้ปกครองเด็ก ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ ที่มีต่อโครงการส่งเสริมประสิทธิภาพในการบริหารงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม โดยใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ CAPER ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์

1.3 ขอบเขตของการประเมินโครงการ

การประเมินโครงการส่งเสริมประสิทธิภาพในการบริหารงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม โดยใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ CAPER ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ ได้จำแนกขอบเขตการประเมิน ดังนี้

1.3.1 ขอบเขตเนื้อหา

1.3.1.1 การประเมินโครงการส่งเสริมประสิทธิภาพในการบริหารงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม โดยใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ CAPER ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่

1) ด้านบริบท (Context) คือ การประเมินความสอดคล้องวัตถุประสงค์และเนื้อหาของด้านบริบท (Context) ของโครงการฯ

2) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) คือ การประเมินความเพียงพอและความเหมาะสมของด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ของโครงการฯ

3) ด้านกระบวนการ (Process) ผู้ประเมินได้นำรูปแบบการบริหารของ เอ็ดเวิร์ด เดมมิ่ง (Edward Deming, 1993) มาใช้ในการประเมิน โดยมีหลักในการบริหาร 4 ขั้นตอน ดังนี้

3.1) การวางแผน (Plan) โดยศึกษาเกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อมูลโดยละเอียดรอบคอบในการกำหนดนโยบาย ขั้นตอน และแนวทางในการวางแผนการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ

3.2) การปฏิบัติตามแผน (Do) โดยศึกษาเกี่ยวกับการวางแผนกำหนดการ จัดสรรทรัพยากร การปฏิบัติตามแผนในการดำเนินงาน งบประมาณ วัสดุครุภัณฑ์ บุคลากร การให้บริการ และอาคารสถานที่ในการดำเนินงานโครงการ

3.3) การตรวจสอบ (Check) โดยศึกษาเกี่ยวกับการตรวจสอบ การปฏิบัติงาน การจัดโครงการโดยกำหนดเป้าหมายความสำเร็จ การนิเทศ ติดตาม และการประเมินผลในการดำเนินงาน

3.4) การแก้ไขปัญหา (Action) โดยศึกษาเกี่ยวกับการกำหนดมาตรการ แก้ไขปัญหา และอุปสรรคต่อการดำเนินงานที่ไม่เป็นไปตามแผนงานและโครงการ โดยดำเนินการปรับปรุงแก้ไขปัญหาในปัจจุบัน ป้องกันปัญหาในอนาคต และจัดทำมาตรฐานการปฏิบัติงาน ตลอดจนพัฒนากิจกรรมให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

4) ด้านผลผลิต (Product) คือ การประเมินผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการฯ

1.3.1.2 การประเมินความพึงพอใจของผู้บริหาร ครู และผู้ปกครองเด็ก ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ที่มีต่อโครงการส่งเสริมประสิทธิภาพในการบริหารงาน

การให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม โดยใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ CAPER ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์

1.3.2 ขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การประเมินโครงการส่งเสริมประสิทธิภาพในการบริหารงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม โดยใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ CAPER ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ ได้จำแนกประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ตามวัตถุประสงค์ในการประเมิน ดังนี้

1.3.2.1 การประเมินโครงการส่งเสริมประสิทธิภาพในการบริหารงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม โดยใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ CAPER ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่

1) การประเมินด้านบริบท (Context) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) และด้านกระบวนการ (Process)

1.1) กลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้บริหาร และครู โดยได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ ในปีการศึกษา 2561 จำนวน 66 คน จำแนกเป็นผู้บริหาร จำนวน 2 คน และครู จำนวน 64 คน (ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์, 2561)

2) การประเมินด้านผลผลิต (Product)

2.1) การใช้แบบสอบถาม มีประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

2.1.1) ประชากร ได้แก่ ผู้บริหาร ครู และผู้ปกครองเด็ก ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ ในปีการศึกษา 2562 จำนวน 522 คน จำแนกเป็นผู้บริหาร จำนวน 2 คน ครู จำนวน 64 คน และผู้ปกครองเด็ก จำนวน 456 คน (ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์, 2562)

2.1.2) กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหาร ครู และผู้ปกครองเด็ก โดยได้มาจากการสุ่มแบบอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จำนวน 188 คน ซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างได้จากตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970) จำแนกเป็นผู้บริหาร จำนวน 2 คน ครู จำนวน 56 คน และผู้ปกครองเด็ก จำนวน 130 คน (ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์, 2562)

2.2) การใช้แบบสัมภาษณ์ มีกลุ่มเป้าหมาย ดังนี้

2.2.1) กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ครู และผู้ปกครองเด็ก จำนวน 20 คน จำแนกเป็นครู จำนวน 10 คน เลือกแบบเจาะจงจากผู้ที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานในศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ ตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป และผู้ปกครองเด็ก จำนวน 10 คน เลือกแบบเจาะจงจากผู้ปกครองเด็กที่มีระยะเวลาในการเข้ารับบริการต่อเนื่องในศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ ตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป (ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์, 2562)

1.3.2.2 การประเมินความพึงพอใจของผู้บริหาร ครู และผู้ปกครองเด็ก ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ที่มีต่อโครงการส่งเสริมประสิทธิภาพในการบริหารงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม โดยใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ CAPER ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์

1) ประชากร ได้แก่ ผู้บริหาร ครู และผู้ปกครองเด็ก ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ ในปีการศึกษา 2562 จำนวน 522 คน จำแนกเป็นผู้บริหาร จำนวน 2 คน ครู จำนวน 64 คน และผู้ปกครองเด็ก จำนวน 456 คน (ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์, 2562)

2) กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหาร ครู และผู้ปกครองเด็ก โดยการสุ่มแบบอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ ปีการศึกษา 2562 จำนวน 188 คน ซึ่งได้จากตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970) จำแนกเป็นผู้บริหาร จำนวน 2 คน ครู จำนวน 56 คน และผู้ปกครองเด็ก จำนวน 130 คน (ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์, 2562)

1.3.3 ขอบเขตตัวแปรศึกษา

การประเมินโครงการส่งเสริมประสิทธิภาพในการบริหารงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม โดยใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ CAPER ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ มีตัวแปรที่ใช้ในการประเมิน ดังนี้

1.3.3.1 การประเมินโครงการส่งเสริมประสิทธิภาพในการบริหารงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม โดยใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ CAPER ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ มีตัวแปรที่ใช้ในการประเมิน 4 ด้าน ได้แก่

- 1) ด้านบริบท (Context)
- 2) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input)
- 3) ด้านกระบวนการ (Process)
 - 3.1) การวางแผน (Plan)
 - 3.2) การปฏิบัติตามแผน (Do)
 - 3.3) การตรวจสอบ (Check)
 - 3.4) การแก้ไขปัญหา (Action)
- 4) ด้านผลผลิต (Product)

1.3.3.2 การประเมินความพึงพอใจของผู้บริหาร ครู และผู้ปกครองเด็ก ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ที่มีต่อโครงการส่งเสริมประสิทธิภาพในการบริหารงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม โดยใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ CAPER ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ มีตัวแปรที่ใช้ในการประเมิน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านบริบท (Context) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ด้านกระบวนการ (Process) และด้านผลผลิต (Product)

1.3.4 ระยะเวลาในการประเมินโครงการ

การประเมินโครงการส่งเสริมประสิทธิภาพในการบริหารงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม โดยใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ CAPER ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ มีระยะเวลาในการประเมินโครงการ ดังนี้

1.3.4.1 การประเมินโครงการส่งเสริมประสิทธิภาพในการบริหารงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม โดยใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ CAPER ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ ทั้ง 4 ด้าน มีระยะเวลาในการประเมินโครงการ ดังนี้

- 1) ด้านบริบท (Context) กำหนดวันที่ใช้ในการศึกษา คือ วันที่ 2 เดือนเมษายน พ.ศ. 2561
- 2) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) กำหนดวันที่ใช้ในการศึกษา คือ วันที่ 2 เดือนเมษายน พ.ศ. 2561
- 3) ด้านกระบวนการ (Process) กำหนดวันที่ใช้ในการศึกษา คือ วันที่ 1 เดือนมีนาคม พ.ศ. 2562
- 4) ด้านผลผลิต (Product) ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา คือ ระหว่างวันที่ 10 เดือนมีนาคม พ.ศ. 2563 ถึง 19 เดือนมีนาคม พ.ศ. 2563

1.3.4.2 การประเมินความพึงพอใจของผู้บริหาร ครู และผู้ปกครองเด็ก ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ที่มีต่อโครงการส่งเสริมประสิทธิภาพในการบริหารงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม โดยใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ CAPER ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ กำหนดวันที่ใช้ในการศึกษา คือ วันที่ 17 เดือนเมษายน พ.ศ. 2563

1.4 นิยามคำศัพท์เฉพาะ

ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ CAPER ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ หมายถึง กระบวนการส่งเสริมประสิทธิภาพในการบริหารงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม สำหรับเด็กพิการ ซึ่งมีกระบวนการทำงานหลัก 5 ขั้นตอน ได้แก่

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล (Collection Data) คือ การเก็บรวบรวมข้อมูลทั่วไปของเด็กพิการ โดยครูที่รับผิดชอบเป็นผู้กรอกข้อมูลเข้าสู่ระบบ เพื่อเก็บข้อมูลสารสนเทศ และเตรียมนำไปประเมินก่อนการให้บริการ ซึ่งข้อมูลที่จำเป็นสำหรับเด็กพิการรายบุคคล ได้แก่ ข้อมูลทั่วไป ประวัติ ข้อมูลการจดทะเบียนคนพิการ ข้อมูลด้านการแพทย์ ข้อมูลด้านการศึกษา เป็นต้น

2. การประเมินก่อนการให้บริการ (Assessment) คือ การประเมินความสามารถพื้นฐานตามแบบประเมินความสามารถพื้นฐานที่ครอบคลุมทักษะการเรียนรู้ทุกด้าน เพื่อตรวจสอบความสามารถพื้นฐานของเด็กพิการว่ามีความสามารถในระดับใด เมื่อเทียบเกณฑ์ข้อมูลที่จะนำไปใช้ในการกำหนดความสามารถพื้นฐานเป็นรายทักษะ สำหรับกำหนดเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล โดยในแต่ละปีการศึกษาครูที่รับผิดชอบเด็กพิการจะต้องเป็นผู้ประเมินความสามารถพื้นฐานให้เด็กพิการรายบุคคลผ่านระบบ และระบบจะทำการประมวลผลและบันทึกผลการประเมินเพื่อนำไปใช้ในการวางแผนทางการศึกษาต่อไป

3. การวางแผนทางการศึกษา (Planning) คือ การวางแผนทางการศึกษาหรือการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Program: IEP) โดยได้กำหนดองค์ประกอบของแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้นำไปใช้วางแผนในการจัดบริการตามองค์ประกอบ ประกอบด้วย 1) ข้อมูลทั่วไป 2) ข้อมูลทางด้านการแพทย์หรือด้านสุขภาพ 3) ข้อมูลด้านการศึกษา 4) ข้อมูลอื่น ๆ ที่จำเป็น 5) การกำหนดแนวทางการศึกษาเฉพาะบุคคล 6) ความต้องการสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา 7) คณะกรรมการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล และ 8) ความเห็นของบิดา มารดา

ผู้ปกครองหรือผู้เรียน การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลต้องมีความละเอียดรอบคอบ ซึ่งผู้ที่เกี่ยวข้องจะต้องร่วมกันรับผิดชอบ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดสำหรับเด็กพิการ โดยกระบวนการนี้ ครูที่รับผิดชอบเด็กพิการจะต้องทำหน้าที่ในการวางแผนทางการศึกษาให้เด็กพิการรายบุคคล ด้วยการบันทึกข้อมูลเข้าสู่ระบบ เพื่อให้ระบบทำการประมวลผลและบันทึกข้อมูลเพื่อไปใช้ในการประเมินผลต่อไป

4. การประเมินผล (Evaluation) คือ การประเมินระหว่างการใช้แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล และประเมินผลการจัดการเรียนรู้หลังการสอนตามแผนการสอนเฉพาะบุคคล (Individual Implementation Plan: IIP) โดยครูที่รับผิดชอบจะประเมินตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมของผู้เรียนแต่ละคน ซึ่งได้กำหนดสถานการณ์ งาน เกณฑ์การบรรลุของผู้เรียนแตกต่างกัน ในขั้นตอนนี้ การให้ระดับคะแนนความสำเร็จจะเกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือของครูที่รับผิดชอบซึ่งต้องเก็บข้อมูลต่อเนื่อง เพื่อใช้ในการปรับปรุงวัตถุประสงค์การเรียนรู้ของนักเรียน

5. การรายงานผล (Report) คือ การรายงานความก้าวหน้าในการพัฒนาคุณภาพเด็กพิการให้ผู้ปกครองเด็ก และผู้เกี่ยวข้องทราบถึงผลการจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล และสรุปผลการจัดการเรียนรู้หลังการสอนตามแผนการสอนเฉพาะบุคคล ตามทักษะพื้นฐาน 6 ทักษะ ทักษะจำเป็นเฉพาะความพิการหรือทักษะจำเป็นอื่น ๆ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ รวมถึงกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยระบบสามารถรายงานข้อมูลนักเรียนได้ ดังนี้

- 5.1 รายงานข้อมูลนักเรียน
- 5.2 รายงานผลการประเมินความสามารถพื้นฐาน
- 5.3 รายงานแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล
- 5.4 รายงานผลการจัดการเรียนรู้หลังการสอนตามแผนการสอนเฉพาะบุคคล
- 5.5 รายงานแบบสรุปผลการเรียนรู้ตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม
- 5.6 สามารถพิมพ์สมุดรายงานการพัฒนาผู้เรียน

การให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม หมายถึง กระบวนการฟื้นฟูและเตรียมความพร้อมให้กับเด็กที่มีความบกพร่องประเภทต่าง ๆ ตั้งแต่แรกเกิดหรือแรกพบความพิการที่มุ่งพัฒนาเด็กพิการให้สามารถพัฒนาได้เทียบเท่าหรือใกล้เคียงกับเด็กทั่วไปในวัยเดียวกัน เพื่อให้เด็กพิการมีศักยภาพพึ่งพาตนเองได้ และมีคุณภาพชีวิตที่ดีเต็มศักยภาพของแต่ละบุคคล รวมถึงส่งเสริมครอบครัวให้สามารถเลี้ยงดูพัฒนาเด็กพิการได้

โครงการฯ หมายถึง โครงการส่งเสริมประสิทธิภาพในการบริหารงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม โดยใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ CAPER ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์

การประเมินโครงการส่งเสริมประสิทธิภาพในการบริหารงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม โดยใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ CAPER ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ หมายถึง กระบวนการหรือการใช้วิธีการทางวิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานโครงการอย่างมีรูปแบบ และเป็นระบบเพื่อให้ผู้บริหารโครงการนำไปสู่ การตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินโครงการฯ ในการประเมินโครงการฯ ครั้งนี้ใช้หลักการของ Stufflebeam (1971) โดยใช้รูปแบบ CIPP Model โดยรายละเอียดกระบวนการที่จะนำมาประเมิน 4 ด้าน ดังนี้

1. การประเมินด้านบริบท (Context) หมายถึง การเก็บรวบรวมข้อมูลและตรวจสอบความสอดคล้อง ความชัดเจนของวัตถุประสงค์ของโครงการฯ ความเหมาะสมในการนำไปปฏิบัติได้จริง ความสอดคล้องกับ ความต้องการของนโยบายศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ และความต้องการของเด็กพิการ ครู รวมไปถึงโครงสร้างในการจัดการเรียนการสอน การวางแผน การสอนเฉพาะบุคคล และการยอมรับของหน่วยงานวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง

2. การประเมินด้านปัจจัยนำเข้า (Input) หมายถึง การเก็บรวบรวมข้อมูลและตรวจสอบสิ่งที่ต้องนำเข้ามาใช้หรือปัจจัยในการดำเนินโครงการ จะช่วยให้ได้รับข้อมูลมาประกอบการตัดสินใจเพื่อกำหนดแนวทางและการจัดลำดับ รวมไปถึงวิธีการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ที่จะทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดได้อย่างมีคุณภาพ เช่น ความพร้อม/ความเหมาะสม คุณวุฒิ/คุณลักษณะ/คุณสมบัติของครู ความรู้/ความเข้าใจในการใช้อุปกรณ์และเครื่องมือในการเข้าถึงระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ

3. การประเมินด้านกระบวนการ (Process) หมายถึง การเก็บรวบรวมข้อมูลและตรวจสอบผลการใช้งานระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการดำเนินงานตามแผนที่ได้วางไว้ รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น วัตถุประสงค์ที่สำคัญประการหนึ่งของการประเมินด้านกระบวนการ คือ การให้ข้อมูลย้อนกลับไปแก่ผู้ปฏิบัติงานในโครงการนั้น เกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของโครงการว่าเป็นไปตามกำหนดเวลาหรือไม่ การใช้งบประมาณและประสิทธิภาพเป็นอย่างไร ซึ่งผลที่ได้จากการประเมินกระบวนการนั้น จะช่วยให้ได้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์ที่จะนำไปสู่กระบวนการจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล การกำกับติดตาม และการประกันคุณภาพของการศึกษา อันจะนำไปสู่ การปรับปรุงกระบวนการดำเนินโครงการได้อย่างเหมาะสม เมื่อมีการเริ่มต้นการดำเนินงานของโครงการหรือแผนงาน ผู้ปฏิบัติงานย่อมไม่สามารถกำหนดสิ่งต่าง ๆ ได้ ไม่ว่าจะเป็นการใช้บุคลากร งบประมาณ เครื่องมือหรืออุปกรณ์การดำเนินงานหรืออื่น ๆ โดยใช้รูปแบบการประเมินตามระบบวงจรควบคุมคุณภาพ (Quality Control Cycle) ของ Edward Deming (1993) ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้

3.1 การวางแผน (Plan) หมายถึง กำหนดวัตถุประสงค์การวิเคราะห์ข้อมูลโดยละเอียด รอบคอบสมบูรณ์ที่สุด มีการกำหนดขอบเขตของปัญหาให้ชัดเจน และกำหนดวิธีการที่บรรลุถึงวัตถุประสงค์และเป้าหมายให้ชัดเจนและถูกต้องที่สุด

3.2 การปฏิบัติตามแผน (Do) หมายถึง การดำเนินกิจกรรมตามแผนมี 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การวางแผนกำหนดการมีการแยกแยะกิจกรรมต่าง ๆ ที่ต้องการทำ มีการกำหนดเวลาที่คาดว่าจะต้องใช้ในกิจกรรมแต่ละอย่าง และการจัดสรรทรัพยากรต่าง ๆ ระยะที่ 2 การจัดการ ซึ่งมีผู้เชี่ยวชาญจากแหล่งต่าง ๆ มาดำเนินการพิจารณา และประสานงานกับฝ่ายต่าง ๆ ระยะที่ 3 พัฒนาความสามารถ มีการทำงานของผู้ร่วมงาน ผู้ร่วมงานเข้าใจถึงงานทั้งหมด ทราบเหตุผลที่ในการดำเนินการ และสามารถใช้อยุติปัญญาที่เหมาะสมในการทำงานร่วมกันได้

3.3 การตรวจสอบ (Check) หมายถึง การเก็บรวบรวมข้อมูลสภาพการณ์ของงานที่เป็นอยู่เปรียบเทียบกับสิ่งที่วางแผนไว้ โดยมีกระบวนการดังนี้ กำหนดวัตถุประสงค์ของการตรวจสอบ รวบรวมข้อมูล พิจารณากระบวนการทำงานเป็นขั้นตอน เพื่อแสดงจำนวน และคุณภาพของผลงานที่ได้รับในแต่ละขั้นตอนเปรียบเทียบกับที่ได้วางแผนไว้ การรายงานและเสนอผลการประเมินรวม

3.4 การแก้ไขปัญหา (Action) หมายถึง การเก็บรวบรวมข้อมูลและตรวจสอบ ซึ่งเมื่อพบปัญหา อุปสรรค และข้อบกพร่อง ทำให้งานไม่ตรงตามเป้าหมายหรือผลงานไม่ได้มาตรฐาน ต้องวิเคราะห์หาสาเหตุในการวางแผนปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น หรือแก้ไขปัญหาตามลักษณะปัญหาที่พบ โดยใช้มาตรการ ดังนี้ การทบทวนนโยบาย การปรับปรุงระบบหรือวิธีการทำงาน หรือการประชุมแก้ไขกระบวนการทำงาน หรือหากประสบผลสำเร็จก็วางแผนปรับปรุง ให้ได้ผลดียิ่งขึ้นไปเรื่อย ๆ วงจรควบคุมคุณภาพจึงเป็นวงจรการพัฒนาที่จะต้องหมุนให้มีการพัฒนาดีขึ้นเรื่อย ๆ ไม่หยุดนิ่ง

4. การประเมินด้านผลผลิต (Product) หมายถึง การเก็บรวบรวมข้อมูลและตรวจสอบผลที่เกิดขึ้นของโครงการส่งเสริมประสิทธิภาพในการบริหารงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม โดยใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ CAPER ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ หรือแผนงานที่ดำเนินงานเสร็จสิ้น เพื่อตัดสินใจว่าจะยุติการดำเนินงานหรือเปลี่ยนแปลงแก้ไขบางจุดเพื่อให้ได้วิธีปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด ประเด็นในการประเมินครอบคลุมเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ของแผนการสอนเฉพาะบุคคล และทักษะความสามารถของผู้ปฏิบัติงาน

1.5 ความสำคัญของการประเมินโครงการ

ผลการประเมินครั้งนี้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับผู้ที่มีส่วนรับผิดชอบ และผู้ที่เกี่ยวข้องในการบริหารงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กพิการ ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ ซึ่งประกอบด้วย

1.5.1 ผู้บริหารสถานศึกษา จะได้สารสนเทศจากผลการประเมินโครงการประกอบการตัดสินใจในการพัฒนาหรือปรับปรุงโครงการส่งเสริมประสิทธิภาพในการบริหารงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม โดยใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ CAPER ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ ในโอกาสต่อไป

1.5.2 ครูผู้สอนและบุคลากรทางการศึกษาของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ ได้ทราบผลการดำเนินงานตามโครงการส่งเสริมประสิทธิภาพในการบริหารงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม โดยใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ CAPER ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ เพื่อนำผลการดำเนินงานมาหาแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงระบบให้มีความเหมาะสมมากขึ้น

1.5.3 ผู้ปกครองเด็ก และเด็กพิการที่อยู่ในศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ สามารถทราบถึงพัฒนาการของเด็กพิการ และทราบถึงขั้นตอนการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม สำหรับเด็กพิการของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์

1.5.4 สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ สามารถนำผลจากการประเมินไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ CAPER ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น